

Voice of the Voiceless

**Dierenwelzijnsbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest 2014-2019:**

**Eindbalans van het mandaat van
staatssecretaris Bianca Debaets**

26 maart 2019

Inleiding

Sinds de zesde staatshervorming in 2014 zijn de drie gewesten in België samen bevoegd voor dierenwelzijn. Na de regionale verkiezingen van mei 2014 heeft elk gewest voor vijf jaar een minister aangesteld die expliciet Dierenwelzijn in zijn of haar titel draagt. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is Dierenwelzijn de bevoegdheid van een staatssecretaris: **Bianca Debaets (CD&V)**.

Halverwege haar mandaat in januari 2017 evalueerde GAIA **de resultaten, de vorderingen maar ook de gemiste kansen** van de staatssecretaris voor Dierenwelzijn van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Toen haalde mevrouw Debaets een tussentijdse score van **12/20** (zie document 'Tussentijdse balans van het mandaat van staatssecretaris voor Dierenwelzijn Bianca Debaets, januari 2017'). Ruim twee jaar later maakt GAIA de **eindbalans** op van het Dierenwelzijnsbeleid dat de bevoegde staatssecretaris tijdens de legislatuur 2014-2019 voerde. Die evaluatie is voornamelijk gebaseerd op de mate waarin de prioriteiten die GAIA aan het begin van deze legislatuur vooropstelde, al dan niet volledig gerealiseerd werden. Die criteria legden dan ook het grootste gewicht in de evaluatieschaal. Het eindresultaat op 20 punten leest u aan het einde van dit document.

We hebben het thema dierenwelzijn in vier rubrieken onderverdeeld:

1) **betere wetgeving**, 2) **gezelschapsdieren**, 3) **landbouwdieren** en 4) **proefdieren**. Op het einde van elke rubriek geven we een samenvatting van de verschillende punten, volgens de volgende indeling:

- Positief

- Maatregelen die mogelijk nog voor 26 mei zouden gerealiseerd worden

- Negatief

1) Betere wetgeving

- Eind 2016 werd de **Brusselse Raad voor Dierenwelzijn** opgericht, die de staatssecretaris adviseert over specifieke dierenwelzijnsonderwerpen en goed functioneert.
- Onder impuls van de staatssecretaris en op haar initiatief werd de wetgeving inzake dierenwelzijn versterkt. **Voortaan erkent de Brusselse wetgeving terzake dieren als levende wezens die gevoel, eigen belangen en waardigheid hebben, en die bijzondere bescherming genieten.** Het Brussels Gewest zet hier de toon en neemt hiermee een vooruitstrevende positie in. Verwacht wordt dat dit een **impact** zal hebben op de rechtspraak in geval van wetsinbreuken (strengere veroordelingen van mishandeling en verwaarlozing van dieren).

In het kort:

- Brusselse Raad voor Dierenwelzijn levert zeer degelijk werk
- Dieren wettelijk erkend als levende wezens met gevoel, eigen belangen en eigen waardigheid, die bijzondere bescherming genieten

2) Gezelschapsdieren

- De **verplichte sterilisatie van huiskatten (84% van de Brusselaars is voorstander) werd ingevoerd**, een absoluut noodzakelijke maatregel om het probleem van de overbevolking van zwervkatten, de massale dumping in de asielen en het noodgedwongen euthanaseren van duizenden ongewenste katten in te dijken en tegen te gaan.
- De **verplichte identificatie en registratie van katten** is operationeel.
- **Beduidend strengere regelgeving (strikttere erkenningsvoorwaarden) inzake de handel in en kweek van honden en katten, die wanpraktijken (verhandelen van zieke en slecht gesocialiseerde pups) moet tegengaan.** De nieuwe regels gelden ook voor kittens. Het Brusselse regeerakkoord voorziet trouwens “strengere normen voor de behandeling van dieren, en met name die van honden en nieuwe gezelschapsdieren, uit te werken”.
- Invoering van een **verbod op kermispony's**, die gedwongen worden om voortdurend rondjes te lopen. Dat leidt tot frustratie en voortdurende verveling,

hetgeen allesbehalve bevorderlijk is voor hun welzijn en welbevinden. Deze attracties hebben geen educatieve waarde. Bij steeds meer Brusselaars wekken ze verontwaardiging op.

- **Mogelijk** wordt een **verbod op vouwoorkatten**, die lijden aan een genetische aandoening die ernstige pijn veroorzaakt, conform het advies van de Raad voor Dierenwelzijn, nog voor het einde van de legislatuur gerealiseerd.

In het kort:

- Verplichte identificatie en registratie van katten
- Verplichte kattensterilisatie
- Behoud van subsidies voor de gemeenten voor de sterilisatie van zwervkatten
- Strengere regelgeving tegen wanpraktijken met betrekking tot de handel in en kweek van gezelschapsdieren (honden en katten)
- Verbod op kermispony's
- Geen versoepeling van het verbod op of bezit van hybride kattenrassen

- Verbod op vouwoorkatten
- Regelgeving en/of beleidsmaatregelen voor minder proefdieren

- Geen positieflijst reptielen, hoewel het regeerakkoord de uitwerking van regelgeving inzake zogenaamde nieuwe gezelschapsdieren voorziet

3) Landbouwdieren

- **Gerealiseerd: het fokken van pelsdieren voor bont is sinds 21 april 2017 verboden** in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Hoewel er geen pelsdierhouderijen zijn in het Brussels Gewest zond deze maatregel toch een duidelijk en belangrijk signaal uit. Bovendien is elke intentie om met pelsdierkweek in het Hoofdstedelijk Gewest te beginnen met het verbod uitgesloten.
- Wat de problematiek van het onverdoofd slachten van dieren betreft, betreft GAIA dat het gewest **de inrichting van tijdelijke slachthuizen** heeft toegelaten (in 2015) en zelfs een **'modulair' slachthuis heeft georganiseerd** (in 2016) tijdens het islamitische offerfeest. Dat was in strijd met de Europese

regelgeving (Verordening uit 2009) die ritueel slachten zonder verdoving verbiedt als het plaatsvindt buiten een erkend regulier slachthuis. De Brusselse gewestregering heeft evenwel beslist **om de organisatie van het offerfeest in 2017 niet meer op zich te nemen** en moslims aan te moedigen giften te doen in plaats van een dier te slachten.

- Het Brussels Gewest besliste in 2017 geen tijdelijke slachtvloer of modulair slachthuis voor rituele slachtingen zonder de dieren te bedwelmen tijdens het **Offerfeest** meer te organiseren. Tijdelijke of modulaire slachtvloeren voor onverdoofd (ritueel) slachten zijn in strijd met de Europese slachtverordening van 2009 (hetgeen trouwens is bevestigd door het Europees Hof van Justitie). Op initiatief van de staatssecretaris heeft het Brussels Gewest **het verbod op (rituele) thuislactingen verscherpt** en **er extra maatregelen** tegen genomen. Maar hoewel de staatssecretaris zich meermaals uitsprak voor een verbod op onverdoofd (ritueel) slachten in het Brussels Gewest, **blijven rituele slachtingen, uitgevoerd zonder de dieren te bedwelmen**, (meer bepaald) in het erkend regulier slachthuis van Anderlecht, i.t.t. Vlaanderen en Wallonië **vooralnog toegelaten in het Brusselse Gewest. Reden:** de rest van de Brusselse regering volgt de staatssecretaris niet in deze. **77 %** van de Brusselaars is **nochtans voorstander** van een **verbod**.
- Gerealiseerd: het **verbod op dwangvoederen van eenden en/of ganzen voor de productie van foie gras**. Een maatregel die niet zozeer van belang is in het Brussels Gewest waar geen foie gras geproduceerd wordt, maar niettemin de deur sluit voor mogelijke productie in de toekomst. Bovendien zendt de maatregel een **sterk signaal** uit naar de andere gewesten.

In het kort:

- Verbod op het fokken van pelsdieren
- Verbod op dwangvoederen voor foie gras
- Verscherpt verbod op (rituele) thuislactingen. Geen organisatie meer van illegale slachtvloeren of 'modulaire' slachthuizen

- Geen verbod op onverdoofd (ritueel) slachten

4) Proefdieren

- Naar aanleiding van het onderzoek van GAIA in het laboratorium van de VUB (de Nederlandstalige Vrije Universiteit van Brussel), dat in 2016 ernstige gevallen van dierenleed en schokkende nalatigheid aan het licht bracht, heeft mevrouw Debaets **de universiteit drie maanden lang verboden om nieuwe onderzoeksprojecten met proefdieren op te starten**. Ze heeft de VUB ook opgelegd **een actieplan** uit te werken om wantoestanden uit te sluiten.
- De staatssecretaris ijverde **voor een verbod op apenproeven conform het regeerakkoord** dat een stapsgewijs verbod voorziet. De Brusselse regering nam haar voorstel aan om **proeven op apen en op honden en katten wettelijk te verbieden tegen 2020** en een **objectief vast te leggen van 30% minder proefdieren tegen 2025**. Maar een advies van de Raad van State zette de regering ertoe aan om **gas terug te nemen**. Bianca Debaets zou de regering nu een aangepast voorstel voorleggen.

In het kort:

- Regering overtuigd om proeven op apen, honden en katten te verbieden en om proefdiergebruik met 30% te verminderen tegen 2025 maar

- Regering nam gas terug na advies van de Raad van State

- Mogelijk legt Bianca Debaets de regering een aangepast voorstel voor

5) Regeerakkoord

Welke beloften uit het Brusselse regeerakkoord werden nagekomen?

In het kort:

- Een onmiddellijk verbod instellen op de kweek van dieren voor de productie van bont
- Sterkere normen uitwerken voor de verhandeling van dieren en in het bijzonder van honden
- Initiatieven ondersteunen die tot doel hebben om dierenleed te verminderen
- Bijzonder belang hechten aan de goede uitvoering van het sterilisatieplan voor katten
- De verenigingen van eigenaars van dieren, dierenbeschermers en dierenartsen ondersteunen om de bevolking te sensibiliseren voor dierenwelzijn;
- Initiatieven ondersteunen om dierenleed te verminderen

Conclusie

Voor haar Dierenwelzijnsbeleid 2014-2019 geeft GAIA de staatssecretaris voor Dierenwelzijn een eindscore van:

14/20